

DE LEIDSCHHE HOEVEN, SCHAKEL TUSSEN MARIËNWAERDT EN REGULIEREN

Jan Taat

Het nieuwe natuurgebied De Leidsche Hoeven ligt in het komgronden gebied ten zuiden van Culemborg in de gemeente Geldermalsen (tussen Lek en Linge). In het westen begrensd door de landerijen van de Heerlijkheid Mariënwaerd en in het oosten door 'De Regulieren', natuurgebied van Geldersch Landschap en Kasteelen. In het gebied worden op dit moment landbouwgronden omgezet in natuur (14 hectare vochtig en bloemrijk hooiland) en bestaande natuur wordt verstevigd. Het project wordt ondersteund door de Provincie Gelderland en is een samenwerking met alle landeigenaren in het gebied en waterschap Rivierenland.

In het hele gebied, dus inclusief Mariënwaerd en de Regulieren liggen 9 eendenkooien en kooirelicten. Op dit moment is alleen de kooi van het Geldersch Landschap in gebruik als vangkooi. Het is de bedoeling dat de Bisschopskooi en de Hovense kooi in de komende tijd opgeknapt gaan worden.

Een belangrijk aspect bij de plannen is de aanwezigheid van de 'Natuurbeleving Leidsche Hoeven' (leidschehoeven.nl). Deze organisatie biedt plaats en ruimte voor allerlei dagactiviteiten voor mensen met een verstandelijke beperking. Naast een bakkerij, timmerwerkplaats, zuivelbereiding, zijn er ook veel buitenactiviteiten. Deze activiteiten bestaan naast het werken in de moestuin en het verzorgen van de uitgebreide veestapel, bestaande uit veel dieren van de zeldzame huisdierrassen (SZH), vooral in het onder begeleiding opknappen van de twee eendenkooien.

In de gebouwen van de Leidsche Hoeven is een tentoonstelling ingericht over de eendenkooien in het gebied, een audioruimte en een Landwinkel met lunchroom. Binnenkort wordt hierbij een uitgebreid bezoekerscentrum gerealiseerd in samenwerking met Heerlijkheid Mariënwaerd en het Geldersch Landschap.

In dit verhaal gaat het natuurlijk met name over de kooien. De Bisschopskooi is al jaren in het bezit van Hans Heikoop uit Tricht (initiatiefnemer van het Natuurbelevingsproject voor onze anders begaafde medemensen). Bij aankoop was de kooi bijna geheel verland maar tegenwoordig is de kooiplas weer op diepte en zijn de vangpijpen weer bijna klaar voor gebruik. Binnenkort wordt begonnen met het plaatsen van de rietschermen en beugels over de pijpen. Het peil in de kooiplas wordt momenteel geregeld door een Bosman windmolen, maar binnenkort wordt in het kader van de vernatting van het hele gebied het peil met 30 cm verhoogd. Twee jaar geleden kocht Hans de Hovense Kooi, gelegen in de Regulieren, het komgrondenreservaat van het Geldersch Landschap. Onderdeel van de herinrichting van het gebied was ook het uitruilen van de diverse kavels. Hierdoor ontstond een aaneengesloten gebied in de Leidsche Hoeven, onder beheer van baron Frans van Verschuer en Hans Heikoop en werd de Hovense Kooi eigendom van het Geldersch Landschap.

De Hovense Kooi is de oudste van de twee (gebouwd voor 1581). Er is veel achterstallig onderhoud, maar ook hier gaan de cliënten van de dagbesteding op de Leidsche Hoeven aan het werk, ondersteund door professionele begeleiders voor het uitbaggeren van de kooiplas en de reconstructie van de vangpijpen. Vermeldenswaard is het feit dat het gelukt is om het afpalingsrecht (753 meter uit het midden der kooi) op de Bisschopskooi als recht te herstellen.